

Вибір місця відпочинку та поширення попиту на нього залежить від того, чим воно приваблює туриста: корисністю, історичною цінністю, новизною або незвичайністю. Велике значення в процесі вибору має думка відомих людей, які є прикладами для наслідування і можуть бути найкращою рекламою турпродукту або дестинації.

Слідування моді виявляє ставлення споживача до суспільства, навколишнього світу, самого себе. З одного боку, особистість прагне зберегти свою індивідуальність, з іншого – ідентифікувати себе з іншими членами суспільства, найчастіше – його елітою. Приховане бажання підкоритися моді витікає з прагнення бути незалежним від неї, не наслідувати інших, а відрізнятись від них. Це штовхає на пошук нових видів туризму та дестинацій.

Тим не менше, мода досі є одним із головних чинників, що диктують членам даного суспільства певну модель споживчої поведінки, у тому числі, і в туризмі.

Список використаних джерел

1. Кардашева К. Городские истории: Баден-Баден. URL: <https://www.dw.com/ru/городские-истории-баден-баден/a-865305> (дата звернення 29.11.19).
2. Гоголь Н.В. Письма 1836-1841. URL: http://az.lib.ru/g/gogolx_n_w/text_1841_pisma.shtml (дата звернення 29.11.2019)
3. Килошенко М. Психология моды: теоретический и прикладной аспекты. Санкт-Петербург: Речь. 2001. С. 103–110.

Клешня Я. О., студентка 2 курсу, група МТп-181

Зеленська О. О., к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

e-mail: elena_zelenska_5@ukr.net

РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації сфера туризму динамічно розвивається, туристичні послуги виконують не тільки соціальні функції, а й відіграють важливу роль у розвитку економіки країни. Туристична послуга забезпечує мультиплікаційний ефект, який дозволяє визначити зв'язки та міру інтегрованості туризму в національну та світогосподарську систему. Такими системоутворюючими одиницями ринку виступають споживач та виробник туристичної послуги, різноманітні зв'язки та відносини між якими формують ринкові структури пропозиції та пропозиції. Відтак, дослідження складових ринку туристичних послуг України та розроблення напрямів підвищення його рівня функціонування на даному етапі розвитку країни є актуальним.

Ринок туристичних послуг України - це відкрита система із багатьма складовими: виробничо-технологічною, ресурсною, кадровою, інформаційною, фінансовою. Ринок туристичних послуг пов'язаний із господарським комплексом певної території як із соціально-економічною системою вищого порядку, складовою якої він є. Український ринок пропонує велику кількість туристичних послуг, серед яких можна виділити: міжнародний туризм, внутрішній туризм, спортивний туризм та активний відпочинок, послуги готелів, мотелів та кемпінгів, організацію ділових поїздок, пасажирські перевезення, лікування за кордоном, страхування туристів, санаторно-курортні та оздоровчі послуги, оренда нерухомості за кордоном та інші.

Слід відмітити, що ринок туристичних послуг України має потужний потенціал, який потрібно правильно використовувати для того, щоб забезпечити швидкий розвиток ринку туристичних послуг, отримання валютних надходжень через які, відбувається нарощення рівня доходів бюджету України, а також розвиток виробництва споживчих товарів та послуг, підвищення рівня життя населення.

Останнім часом на ринку туристичних послуг України спостерігаємо збільшення кількості суб'єктів туристичної діяльності серед юридичних осіб на 90 од. або на 5,2% у 2018 році, у 2017 році цей показник знизився на 5,2% (рис. 1).

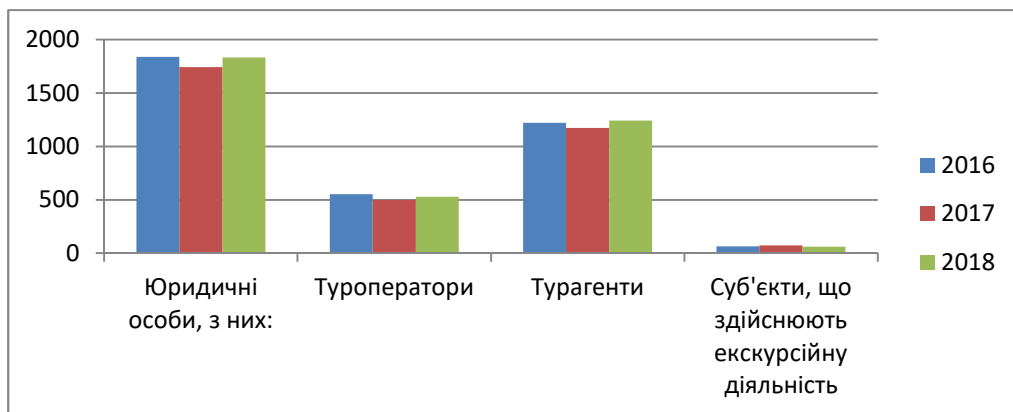

Рисунок 1 – Динаміка кількості суб'єктів туристичної діяльності в Україні за 2016-2018 роки [1]

Із них чисельність туроператорів збільшилась на 31 од. або на 6,2% у 2018 році, цей показник зменшився на 54 од. або на 9,8% у 2017 році. Кількість турагентів серед юридичних осіб збільшилась на 71 од. або на 6,1% у 2018 році, у 2017 році цей показник зменшився на 4,1% або на 50 од. Чисельність суб'єктів, що здійснюють екскурсійну діяльність зменшилась на 16,4% або на 12 од. у 2018 році, у 2017 році даний показник збільшився на 10 од. або на 15,9% (рис. 1).

Про поживлення вітчизняного ринку туристичних послуг свідчить також позитивна динаміка доходу від надання туристичних послуг юридичними особами (показник збільшився на 60,6% та на 13,9%, відповідно, у 2017 та 2018 роках) [1].

Позитивним є збільшення кількості підприємств готельного типу на 56 од. або на 2,3% у 2018 році порівняно з попереднім. Кількість номерів збільшилась на 843 од. або на 1,6% у 2018 році в порівнянні з 2017 роком. Капітальні інвестиції в сферу туризму збільшились на 25% у 2017 році та залишились незмінними в 2018 р. [1].

Спостерігаємо збільшення в'їзного показника, а саме на 6,0% у 2017 році та зменшення на 1,5% у 2018 році. Найчастіше до України приїжджають туристи з Молдови, Білорусі, Росії, Польщі, Угорщини, Румунії. Щодо виїзного показника, то спостерігається його збільшення на 6,1% та на 3,3% відповідно у 2017 і 2018 роках. Найчастіше українці виїжджають до Польщі, Росії, Угорщини, Молдови, Білорусі, Румунії, Єгипту [2].

Слід відмітити помітне збільшення туристів, які обслуговуються суб'єктами туристичної діяльності України: на 26,2% та на 10,1% у 2017 і 2018 роках відповідно [1].

Дохід від надання туристичних послуг юридичними особами збільшився на 6980455 тис. грн., або на 60,6% у 2017 році та на 2566293 тис. грн., або на 13,9% у 2018 році. Від екскурсійної діяльності дохід також збільшився на 17626 тис. грн. або на 44,1% у 2017 році та на 31655,4 тис. грн. або на 55% у 2018 році. Дохід від надання туристичних послуг фізичними-особами підприємцями збільшився на 106493 тис. грн. або на 25,8% у 2017 році та на 36998,1 тис. грн. або на 7,1% у 2018 році [1]. Проте, частка доходів від надання туристичних послуг в Україні знаходиться на низькому рівні. Покращення економічної ситуації України, підвищення рівня життя населення, прийняття законодавчих актів, які будуть сприяти розвитку ринку туристичних послуг країни - те, що сприятиме зростанню ролі туризму в економіці країни.

Отже, незважаючи на вказані вище позитивні тенденції в розвитку вітчизняного ринку туристичних послуг, його співставлення з параметрами функціонування аналогічних ринків зарубіжних країн дозволяє зробити висновок, про те, що він знаходиться на початковій стадії становлення. Темпи збільшення в'їзних туристичних потоків уповільнюються через недосконалу нормативно-правову базу, низький рівень розвитку туристичної інфраструктури, економічну та політичну нестабільність в країні, недостатньо розвинену систему просування туристичних центрів та ін.

Для розробки напрямів розвитку та підвищення рівня функціонування ринку туристичних послуг України розпочнемо із алгоритму формування відповідної програми розвитку. Дана програма повинна включати наступні складові:

- проведення моніторингу стану та рівня розвитку ринку туристичних послуг в Україні;
- виявлення загальних факторів, які впливають на ринок туристичних послуг та загалом на туристичне середовище України;
- визначення взаємодії туристичних суб'єктів на ринку послуг;
- побудова системи з виявлення основних проблем та пошуку резервів їх вирішення щодо успішного функціонування туристичного ринку України;
- складання структурної схеми щодо побудови проблемно-вирішальної моделі;
- визначення ключових цілей та ресурсів щодо формування плану дій для підвищення ефективності функціонування ринку туристичних послуг України;
- формування інноваційної структури управління розвитком туристичного бізнесу України (де будуть об'єднані в одне ціле різні учасники туристичного бізнесу).

Із метою підвищення якості туристичних послуг України, потрібні чіткі дії, які будуть направлені на підвищення їх рівня за допомогою впровадження інновацій. У таблиці 1 узагальнено напрями підвищення якості туристичних послуг України.

Таблиця 1 - Перелік напрямів підвищення якості туристичних послуг України за допомогою впровадження інновацій до туристичної галузі

Напрямок	Орієнтовний рік впровадження	Засоби підвищення якості туристичних послуг
Організаційні заходи	2020	Налагодження співпраці з інноваційними центрами щодо забезпечення доступу туристичних підприємств до інноваційних технологій
	2020-2021	Розроблення програм взаємодії між науково-дослідними та виробничими підприємствами
	2020-2022	Організація постійно діючої віртуальної виставки інноваційних технологій для туризму
	2020	Створення та оновлення переліку ефективних технологій для сфери туризму
Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку	2020-2021	Створення інформаційного проекту «Інновації в туризмі» у формі інтернет-журналу
	2020	Організація презентації інноваційних технологій, проведення тематичних семінарів та робочих зустрічей спеціалістів туристичної галузі
	2020	Проведення конкурсу на найкраще туристичне підприємство (з точки зору впровадження інновацій)
Кадрове забезпечення	2020-2021	Розроблення та впровадження переліку удосконалень щодо підвищення кваліфікації спеціалістів туристичного забезпечення
	2020-2022	Розроблення та реалізація програм щодо розвитку працівників, керівників туристичних підприємств за допомогою інноваційних методів

Джерело: розроблено автором

На нашу думку, впровадження інновацій у туристичній галузі значно вплине на зацікавленість споживачів і сприятиме зростанню рівня споживання туристичних послуг та продуктів.

Список використаних джерел

1. Туристична діяльність в Україні [Електронний ресурс] // – URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_ty_r_dil.htm
2. Туристичні потоки [Електронний ресурс] // – URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm